

Фактори що впливають на сталий розвиток містобудівних об'єктів (на прикладі м. Полтава)

А. В. Вадімова, *Полтавський національний технічний університет
ім. Юрія Кондратюка*

Досягнення мети створення життєво комфортних умов існування суспільства на основі сталого розвитку є головною ціллю містобудівної діяльності, що на сьогодні є аксіоматичним ствердженням для теорії і практики містобудування. Для теоретичної основи важливим стає доскональне вивчення факторів впливу, особливо їх складових. Серед складного комплексу компонентів оточуючого середовища міста пропонується розгляд двох груп факторів: природно-ландшафтних та урбанізованих.

Природно-ландшафтний фактор впливу на міське середовище поєднує в собі чотири складові: атмосферу, гідросферу, літосферу, флору і фауну. Показниками впливу атмосферного чинника є клімат, мікроклімат і власне атмосферне повітря. В процесі містобудівного проектування особлива увага приділяється мікрокліматичним умовам (визначення меж та територіальної спрямованості розвитку міста, його структурно-планувальне вирішення в цілому). Ступінь забруднення атмосферного повітря нормується гранично допустимими концентраціями (ГДК) та гранично допустимими викидами (ГДВ). Вплив гідросфери на міське середовище є власне водний простір (який змінює напрямки вітрів, температурний і вологісний режим). Літосфера – проявляється у такій підгрупі факторів: ґрунтовий покрив, рельєф. Флора і фауна – представлені рослинним покривом та тваринним світом. Їх вивчають з точки зору оцінки рекреаційних ресурсів території, як об'єктів охорони природи.

Окрім природно-ландшафтних факторів впливу на міське середовище та його планувальну структуру, організацію впливають урбанізовані (антропогенні) фактори. По силі свого впливу урбанізовані фактори можуть конкурувати з природно-ландшафтними, а в багатьох випадках переважати їх. Урбанізовані фактори впливу на міське середовище: інженерно-транспортна інфраструктура, система міських зелених насаджень, житлово-громадська забудова, промислова інфраструктура.

Санітарно – гігієнічна роль зелених насаджень і обводнення пов'язані зі зниженням негативного впливу урбанізованого середовища на людину і охороною природного комплексу в міських умовах.

Місто Полтава має планувальну структуру, що формувалась в різні історичні часи, починаючи з генерального плану 1804 року. Майже на половині міських територій, що включають житлові території та місця відпочинку мешканців, гігієнічні норми забруднення повітря, води, ґрунту, норми фізичних факторів (шум, вібрація, теплові та електромагнітні поля та ін.) також перевищують в декілька, а місцями і в десятки разів допустимі межі. Як наслідок в планувальній структурі міста виникають конфліктні

зони. Ретельний аналіз природно-ландшафтних та урбанізованих факторів дозволяє провести їх просторово-територіальну локалізацію – визначення локальних вузлів. Санітарно-гігієнічний моніторинг визначає динаміку у просторі й часі визначення локальних вузлів. Головною метою при цьому стає стратегія сталого, збалансованого розвитку, що є запорукою виключення злиття локальних вузлів у зони, з наступною ліквідацією і самих локальних вузлів.

Місто Полтава не відноситься до переліку міст з негативною екологічною ситуацією і останнім часом вважалось умовно екологічно чистим містом (загальний рівень забруднення атмосферного повітря в місті вдвічі нижчий за середній індекс забруднення атмосфери по Україні). Разом з тим у межах міста є території де вже спостерігається погіршення стану навколишнього середовища, що обумовлює необхідність впровадження відповідних заходів.

Література

1. Основы теории градостроительства/ З. Н. Яргина, Я. В. Косицкий, В. В. Владимиров и др. / Под ред. З. Н. Яргиной.- М.: Стройиздат, 1986.- 326 с.
2. Чистякова С. Б. Охрана окружающей среды: Учеб. для вузов. Спец. «Архитектура». – М.: Стройиздат, 1988. – 272 с.